

NYOMKERESŐ • MAGYAROK A NAGYVILÁGBAN

SZENT MÁRTON, A HUN KIRÁLYI SARJ

Szent Mártonnak ünnepén fénylő lámpást viszek én...

Rajta, kis nyomkeresők, Szent Márton-lámpá-sunkkal világítsuk meg nemcsak a fénysegény novemberi napokat, hanem az elferdített történelem gyanús zugait is. Az igazság fényénél ismét szívdobbantó magyar nyomra bukkanunk: e hónap hőse, a november 11-én ünnepelt Szent Márton hun királyi sarj volt.

Persze hiába keressük a magyar szentek között: aki ilyen fontos és világszerte tisztelt, az nem lehet magyar – véli a minket lenéző, kicsinyítő történetírás.

A világ úgy tudja, hogy Szent Márton, Franciaország védőszentje, Nyugat-Európa patrónusa, egy sziget és sok száz település névadója, akinek tiszteletére több mint öt-ezer templom épült szerte a világon, római katona, majd francia püspök volt. Magyar származása kiszorult az életrajzából. Azt senki sem tagadja, hogy Szombathelyen született 316 vagy '17-ben, de akkoriban ez a föld, Pannónia a Római Birodalom része volt, Szombathely pedig Savaria néven római város. Apja, a jómódú tiszt vitézségéért veteránként Itáliában kapott birtokot, így Márton ott nevelkedett.

Így kezdődik a hivatalos életrajz. Pedig a forrása ennek is ugyanaz, mint a mi kutató-sainknak, csak hogy – bizonyára nem véletlenül – néhány oldalt kihagytak belőle.

Szent Márton életét tanítványa és barátja, Sulpitius Severus írta le részletesen és hitelesen. Ez ma is olvasható. Sőt, fennmaradt Marmoutierben Szent Márton bencés kolostorának teljes irattára, benne a Márton-legendát tartalmazó



kódex. Ebben az áll, hogy Szent Márton hun királyok sarja volt.

Nagyapja Pannóniában uralkodott, de a rómaiak legyőzték, így trónja helyett meg kellett elégednie a katonai parancsnok, tribunus címmel.

Ezt a „kis” adatot a középkorban még nem gyomlázták ki a szent életrajzából. Megtaláljuk francia és magyar legendákban, mondákban egyaránt.

Szent Márton hun királyi származását bizonyította Bálint Sándor néprajzkutató, Molnár V. József művelődéstörténész és Varga Géza írástörténész is.

Művészettörténészek arra hívják fel figyelmünket, hogy több XVII. századi festmény vitézkötéses mentében ábrázolja Szent Mártont. Ez nem tévedés, hanem jelkép. A művészek jól ismerték a római katonának páncélos egyenruháját. Szent Márton öltözetével magyar származását kívánták hangsúlyozni.

Márton már 12 éves korában keresztény hitűjonc, katekumen lett, ám apja akarata szerint római katonatisztként szolgált Galliában, a mai Franciaország területén. Már ekkor kitűnt társai közül segítőkészségével, szerénységével.

Legismertebb legendája szerint társaival hóban-fagyban Amiens város kapuja felé lovagolt, amikor



Szent Márton megosztja köpenyét a koldussal

egy szerencsétlen koldusba botlott. Pénze nem volt, mégis segített rajta: kardjával kettévágta köpenyét, és a koldus vállára terítette.

Milyen ismerős ez a kép! 900 év múlva ezt tette egy másik magyar szent, Árpád-házi Erzsébet is.

Márton 22 éves korában megkeresztelkedett, és kilépett a hadseregből. Kérelmét a császár gyávaságnak bélyegezte, amire Márton egy „csodával” válaszolt: pajzs és sisak nélkül, kezében csupán a kereszttel ment át az ellenséges seregen, mely ezek után lemondott a támadásról.

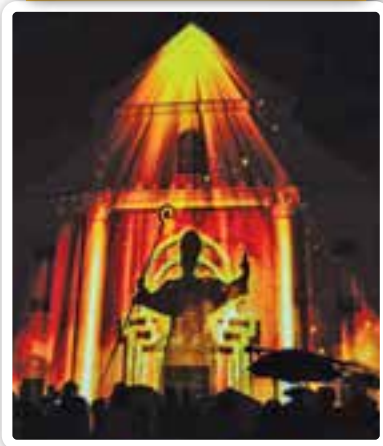
Márton megkezdte hittérítő munkáját. Előbb szülőföldjén, ahová időközben szülei is visszatelepettek. (Ha nem lettek volna magyarok, ugyan miért hagyták volna el Itáliát?) A kút, amelynek vizével édesanyját Szombathelyen megkeresztelte, ma az ő nevét viseli, csodák fűződnek hozzá, és finom ívű szobor díszíti.

Galliába visszatérve a keresztény hit sugárzó hatású terjesztője lett. Remeteéletet élt, mégis sereglettek köréje a tanítványok. Ő alapította az első kolostorokat Európában, Ligugében, majd Marmoutier-ben. Szerénysége és csodatettei miatt az egyszerű emberek körében egyre népszerűbb, a fényűzést és jólétet választó egyházi



Szent Márton kútja Szombathelyen. Itt keresztelte meg édesanyját

Rajzoljátok le Szent Márton valamelyik legendájának egy jelenetét.



Szent Márton-napi fényjáték szombathelyi templomának homlokzatán

vezetők szemében egyre ellenszenvesebb lett. Püspök-ké is a nép választotta meg 371-ben.

Itt jön be a képbe (valljuk be, kissé erőltetetten) a liba. A legenda szerint a libák óljába bújt el a magas rang és tisztség előtt, de a libák gágogásukkal elárulták.

A tours-i püspökség főpásztoraként szolgálatkész és egyszerű maradt. Nyolcvanévesen is járta az egyházközségeket. Halála előtt így imádkozott: *Uram, ha népednek még szüksége van rám, nem vonakodom a munkától.* Az ő utolsó szavait választotta püspöki jelmondatául Márton Áron: *Non recuso laborem.*

397. november 11-én temették el Tours-ban. A városnak ezt a részét az ő emlékére évszázadokon át Martinopolisnak nevezték.

Kedves csík-, nyárad-, homoród- vagy dicsőszentmártoni olvasóim, mennyi testvéretek lenne szerte a Kárpát-medencében és a világon, ha a Szentmárton nevű települések lelkületükben is méltók lennének névadójukhoz.

És ti, nyomkeresők, büszkén hirdessétek: Szent Márton révén nemcsak az amiens-i koldus vállát, hanem Franciaországot, Nyugat-Európát és a világ sok-sok Szent Mártonnak szentelt templomát a magyar jóság és mellérendelő szeretet köpenye védi.

Zsigmond Emese



Havonta és év végén díjakat! sorsolunk ki

A legszebb rajzokat honlapunkon közöljük: www.napsugar.ro/megfejtések.php